

HKSCAN

OSAVUOSIKATSAUS Q3/2018

HKScan-konsernin osavuositiedote 1.1.-30.9.2018:

Tulos edelleen tappiollinen - 40 miljoonan tehostamisohjelma etenee

Heinä-syyskuu 2018 lyhyesti

- Liikevaihto heinä-syyskuussa oli 416,2 (452,4) miljoonaa euroa.
- Liikevoitto oli -10,1 (-0,8) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto oli -10,1 (2,7) miljoonaa euroa. Vastaava liikevoittoprosentti oli -2,4 (0,6).
- Osakekohtainen tulos oli -0,19 (-0,07).
- Rahavirta ennen investointeja oli -12,4 (14,9) miljoonaa ja ennen rahoituskuluja -22,8 (-12,0) miljoonaa euroa.
- Rauman yksikön käynnistykseen liittyvien haasteiden negatiivinen vaikutus konsernin vertailukelpoiseen liiketulokseen pieneni edellisestä vuosineljänneksestä. Vaikutus heinä-syyskuussa oli noin -8,1 miljoonaa euroa (-12,9 miljoonaa euroa toisella vuosineljänneksellä). Yksikön toimituskyky parani edelleen.
- Raportointikauden jälkeen HKScan ilmoitti päätöksestään tehostaa toimintaansa Suomessa ja kertoi asiaan liittyneiden yhteistoimintaneuvottelujen päättyneen. Henkilöstömäärä vähenee yhteensä 165 työntekijällä. Yhtiö arvioi saavuttavansa noin 7 miljoonan euron vuotuiset säästöt.
- Tehostustoimet ja tuotantotoiminnan sopeuttaminen Suomessa ovat osa HKScanin konserninlaajuisista tehostamisohjelmaa (pörssitiedote 19.7.2018), jonka tavoitteena on 40 miljoonan euron vuotuiset säästöt vuoden 2020 aikana ja siitä eteenpäin.

Tammi-syyskuu 2018 lyhyesti

- Liikevaihto tammi-syyskuussa oli 1 260,7 (1 332,7) miljoonaa euroa.
- Liikevoitto oli -45,7 (-18,1) miljoonaa euroa ja liikevoittoprosentti -3,6 (-1,4). Vertailukelpoinen liikevoitto oli -45,3 (-5,3) miljoonaa euroa. Vastaava liikevoittoprosentti oli -3,6 (-0,4).
- Osakekohtainen tulos oli -0,82 (-0,43).
- Rahavirta ennen investointeja oli -47,0 (26,9) miljoonaa euroa ja ennen rahoituskuluja -126,1 (-38,4) miljoonaa euroa.
- Nettovelka oli 305,6 (193,4) miljoonaa euroa ja nettovelkaantumisaste 89,7 (51,4) prosenttia. Kasvu johtui pääasiassa investoinnista Rauman siipikarjaysyksikköön.
- Rauman yksikön käynnistykseen liittyvien haasteiden vaikutus konsernin vertailukelpoiseen liiketulokseen oli tammi-syyskuussa -30,9 miljoonaa euroa.

Sulkeissa olevat luvut viittaavat vertailukauteen eli samaan ajanjaksoon edellisenä vuonna, ellei toisin mainita

Arvio vuodelle 2018 (muuttumaton)

Lihankulutuksen arvioidaan kasvavan lähivuosina maailmanlaajuisesti 1,6 prosenttia vuodessa. Siipikarjanlihan kulutuksen kasvu on yksi vahvimista kasvun ajureista. Lisäksi useat kulutukseen vaikuttavat arvotrendit tukevat HKScanin strategian toteuttamista.

HKScan arvioi, että strategian toteuttamisen vaikutus alkaa näkyä vuonna 2018 myynnin arvon nousuna ja parantuneena tuotannon tehokkuutena.

Yhtiö keskittyy From Farm to Fork -strategian jalkauttamiseen kaikilla viidellä fokusalueellaan, jotka ovat: Fokus lihassa, Joh-tajuus siipikarjassa, Aterialiiketoiminnan kasvattaminen, Tiivis yhteistyö tuottajien kanssa, ja Tuottavuuden ja kustannuskilpailukyvyyn parantaminen.

Avainluvut, Q3

(miljoonaa euroa)	7-9/2018	7-9/2017	1-9/2018	1-9/2017	2017
Liikevaihto	416,2	452,4	1 260,7	1 332,7	1 808,1
Liikevoitto	-10,1	-0,8	-45,7	-18,1	-40,3
- % liikevaihdosta	-2,4	-0,2	-3,6	-1,4	-2,2
Tulos ennen veroja	-12,6	-3,6	-53,3	-24,4	-49,2
- % liikevaihdosta	-3,0	-0,8	-4,2	-1,8	-2,7
Katsauskauden tulos	-9,6	-2,9	-43,3	-21,3	-42,4
- % liikevaihdosta	-2,3	-0,6	-3,4	-1,6	-2,3
Vertailukelpoinen liikevoitto	-10,1	2,7	-45,3	-5,3	-17,6
- % liikevaihdosta	-2,4	0,6	-3,6	-0,4	-1,0
Vertailukelpoinen tulos ennen veroja	-12,6	-0,1	-53,0	-11,7	-26,5
- % liikevaihdosta	-3,0	0,0	-4,2	-0,9	-1,5
Tulos/osake, euroa	-0,19	-0,07	-0,82	-0,43	-0,84
Rahavirta ennen investointeja	-12,4	14,9	-47,0	26,9	57,8
Rahavirta ennen rahoituskuluja ja rahoitusta	-22,8	-12,0	-126,1	-38,4	-49,6
Rahavirta ennen rahoitusta	-28,1	-15,9	-131,1	-42,8	-58,3
Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja, %			-10,1	-1,9	-6,3
Nettovelka			305,6	193,4	208,2
Nettovelkaantumisaste %			89,7	51,4	59,3

HKScanin toimitusjohtaja Jari Latvanen:

Kolmas vuosineljännes ja tammi-syyskuu olivat meille selvä pettymys. Kolmannella neljänneksellä onnistuimme parantamaan edelleen Rauman siipikarjaysikkömme toimituskykyä, mutta käyttöönottoon liittyvät haasteet painoivat edelleen tulostamme. Jatkamme Rauman yksikön tehokkuuden ja taloudellisen suorituskyvyn parantamista. Pitkällä aikavälillä yksikkö parantaa tehokkuuttamme ja kilpailukykyämme huomattavasti ja tukee siten HKScanin strategian toteutusta. Näemme myös joitakin positiivisia merkkejä myynnin arvonnoususta niin Ruotsissa kuin Baltiassa.

Täsmensimme konserninlaajuista tehostamisohjelmaamme heinäkuussa 2018. Ohjelman tavoitteena on 40 miljoonan euron vuotuiset säästöt vuonna 2020 ja siitä eteenpäin. Ohjelman merkittävimpien hyötyjen odotetaan syntyvän tuotannon tehostamisesta. Sen lisäksi karsimme edelleen mm. hallintokustannuksia ja hyödynnämme konsernin synergioita entistä laajemmin.

Osana edellä mainittua tehostamisohjelmaa käynnistimme strategisen arvioinnin, joka liittyy Suomen tuotantotoiminnan tehostamiseen ja sopeuttamiseen. Tavoitteemme on parantaa toimintamme kannattavuutta ja kilpailukykyä. Prosessin tuloksena henkilöstömäärä vähenee. Lisäksi kaikissa neuvottelujen piirissä olleissa yksiköissä varaudutaan kausivaihteluista johtuviin paikkakuntaakohtaisiin lomautuksiin. Näillä toimilla saavutamme noin 7 miljoonan euron vuotuiset säästöt.

Parantaaksemme suorituskykyämme olemme käynnistäneet toimia, joiden avulla voimme hyödyntää tuotantoverkostoa entistä tehokkaammin. Kehitämme tuotantoyksiköitämme osaamiskeskuksia, jotka erikoistuvat tiettyihin tuotekategorioiden. Esimerkiksi Rakveren yksiköstä olemme päättäneet, että se erikoistuu nopeasti kasvavaan ateriakategoriaan. Tätä tukee meneillään oleva investointimme Rakveressa. Esimerkki tuotantoverkostomme tehokkaasta hyödyntämisestä yli maarajojen on broilertuotteisiin erikoistunut Rauman yksikkömme, joka palvelee myös muita HKScanin kotimarkkinoita. Katsauskauden jälkeen lanseerasimme suomalaisia Kariniemen®-broilertuotteita Ruotsissa.

Vuonna 2018 olemme panostaneet yhä enemmän tuotekategoriajohtamiseen, minkä myötä useita kannattamattomia tuotteita on lakkautettu ja samalla uusia, innovatiivisia tuotteita on lanseerattu markkinoille. Tehokas tuoteportfolion hallinta ja toiminnan tehostaminen parantavat tulostamme tällä strategiakaudella.

Olemme yhä strategisen muutosprosessimme alkuvaiheessa. Suorituskeskämme ei ole tyydyttävällä tasolla. Siksi keskitämme johtamisresurssimme epäsuotuisan kehityksen kääntämiseksi sekä kilpailukykyämme ja kannattavuutemme parantamiseksi.

Konsernin liikevaihto ja tulos

Heinä-syyskuu

Konsernin kolmannen neljänneksen liikevaihto oli 416,2 (452,4) miljoonaa euroa. Liikevaihdon lasku johtui pääasiassa Rauman siipikarjajayksikön käynnistysaasteista, jotka lykkäsivät siipikarjatuotteiden myyntiä Suomessa, sekä Ruotsin kruunun heikkenemisestä. Poikkeuksellisen lämmin kesä ja ankara hintakilpailu heikensivät punaisen lihan myyntiä erityisesti Ruotsissa. Tanskan liikevaihto nousi hieman edellisvuodesta suuremman vientivolyymin ansiosta. Parempi myynnin rakenne nosti liikevaihtoa Baltian maissa.

Konsernin vertailukelpoinen liikevoitto oli -10,1 (2,7) miljoonaa euroa. Rauman siipikarjajayksikön käynnistyskustannukset painoivat yhä raskaasti liikevaihdon, vaikka negatiivinen vaikutus olikin pienempi kuin toisella neljänneksellä. Rauman kokonaisvaikutus liikevaihdon oli kolmannella neljänneksellä noin -8,1 miljoonaa euroa (-12,9 miljoonaa euroa toisella neljänneksellä). Rauman käynnistyskulut pois lukien konsernin liiketulos oli -2,0 miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuu

Konsernin liikevaihto oli tammi-syyskuussa 1 260,7 (1 332,7) miljoonaa euroa. Liikevaihdon laskun pääasialliset syyt olivat Ruotsin kruunun heikkeneminen, Rauman siipikarjajayksikön käynnistysaasteet ja punaisen lihan myynnin lasku sekä Ruotsissa että Suomessa. Tanskassa liikevaihto nousi hieman edellisvuodesta kasvaneen vientivolyymin ansiosta. Myös Baltian maissa liikevaihto kasvoi hieman.

Konsernin vertailukelpoinen liikevoitto oli -45,3 (-5,3) miljoonaa euroa. Rauman siipikarjajayksikön käynnistyskustannukset ja käynnistykseen liittyvä tuotantokustannusten kasvu, materiaalihävikki ja menetetty myynti painoivat yhä raskaasti liikevaihdon. Rauman kokonaisvaikutus liikevaihdon oli tammi-syyskuussa noin -30,9 miljoonaa euroa. Konsernin vertailukelpoinen liiketulos Rauman käynnistyskulujen vaikutus pois lukien oli -14,4 miljoonaa euroa.

Ruotsissa liiketulos laski hieman edellisvuodesta pääasiassa ensimmäisen neljänneksen kasvaneiden tuotantokustannusten sekä heikentyneen Ruotsin kruunun vuoksi.

Ruotsissa liiketulos pysyi heikentyneestä Ruotsin kruunun huolimatta edellisvuoden tasolla kohonneen tuotantotehokkuuden ja alhaisempien hallintokulujen ansiosta. Tanskassa liikevoitto jäi viime vuodesta muuttuneen myynnin rakenteen seurauksena. Baltiassa kohonneet henkilöstökulut ja eläinten hankintakulut yhdessä sianlihan hinnanlaskun kanssa heikensivät tulosta edelleen.

HKScan täsmensi kolmannella neljänneksellä käynnissä olevan tehostamisohjelmansa sisältöä, taloudellisia tavoitteita ja aikataulua. Mittavan ohjelman tavoitteena on parantaa kannattavuutta, ja sen kokonaisvaikutus on noin 40 miljoonan euron vuotuinen säästö vuonna 2020 ja siitä eteenpäin. Ohjelma kattaa kaikki konsernin toiminnot sen kotimarkkinoilla - Suomessa, Ruotsissa, Tanskassa ja Baltian maissa. Tähän mennessä HKScan on toteuttanut toimenpiteitä, joilla saavutetaan noin 10 miljoonan euron vuotuiset säästöt. Suurin osa säästöistä (noin 7 miljoonaa euroa) toteutuu Suomen tuotantotoiminnan virtaviivaistamisen myötä.

Tuotantotehokkuuden parantamistoimet ja alhaisemmat hallintokustannukset tasoittivat tulosta osittain katsauskauden loppua kohden. Tanskan liiketulos heikkeni vertailukaudesta tuotantotehokkuuden parannuksista ja hyvästä kulujen hallinnasta huolimatta. Baltiassa Rakveren lakkotoimet ja niiden kasvattamat henkilöstökulut heikensivät liikevaihdon ensimmäisellä neljänneksellä. Myös sianlihan laskenut markkinahinta heikensi Baltian tulosta.

HKScan allekirjoitti helmikuussa 2018 sopimuksen yhteisyrityksen perustamisesta Kiinaan. Yritys kaupallistaa, myy ja markkinoi suomalaisia premium-kategorian sianlihatuotteita Kiinan markkinoilla. Vienti käynnistyi huhtikuussa ja luo uusia ansaintamahdollisuuksia koko arvoketjussa.

Yleisellä tasolla lihamarkkina kehittyi positiivisesti kaikilla markkina-alueilla. Ankara hintakilpailu jatkui ja kauppojen omat tuotemerkit kasvattivat markkinaosuuttaan. Kuluttajien kiinnostus kotimaista lihaa kohtaan kasvoi konsernin päämarkkina-alueilla.

Markkina-alue Ruotsi

(miljoonaa euroa)	7-9/2018	7-9/2017	1-9/2018	1-9/2017	2017
Liikevaihto	162,8	193,9	500,1	556,7	759,4
Liikevoitto	3,0	3,0	3,1	0,6	5,4
- Liikevoitto-%	1,8	1,5	0,6	0,1	0,7
Vertailukelpoinen liikevoitto	3,0	3,0	3,4	3,8	8,6
- Liikevoitto-%	1,8	1,5	0,7	0,7	1,1

Heinä-syyskuu

Ruotsissa liikevaihto oli 162,8 (193,9) miljoonaa euroa ja vertailukelpoinen liikevoitto 3,0 (3,0) oli miljoonaa euroa. Liikevoitto parani paikallisessa valuutassa. Liikevaihto laski pääasiassa Ruotsin kruunun heikkenemisen vuoksi ja hintakilpailu jatkui tiukkana. Kuuma ja kuiva kesä heikensi kysyntää punaisen lihan kategoriassa ja erityisesti grillituotteissa.

Heikentyneestä valuutasta huolimatta vertailukelpoinen liikevoitto säilyi edellisvuoden tasolla pääasiassa parantuneen tuotantotehokkuuden ja alhaisempien hallintokulujen ansiosta. Varastotasot laskivat edellisvuoteen verrattuna.

Tammi-syyskuu

Liikevaihto oli 500,1 (556,7) miljoonaa ja vertailukelpoinen liikevoitto 3,4 (3,8) miljoonaa euroa. Liikevaihto laski edellisvuodesta pääasiassa Ruotsin kruunun heikkenemisen vuoksi. Tuotemyynti laski hieman paikallisessa valuutassa laskettuna, vaikka kehitys prosessoitujen tuotteiden kategoriassa oli hyvää. Kuuma ja kuiva kesä sekä ankara hintakilpailu heikensivät punaisen lihan kysyntää.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski hieman vertailukaudesta pääasiassa ensimmäisellä neljänneksellä kasvaneiden

tuotantokulujen vuoksi. Tuotantotehokkuuden parantamisen ja alhaisempien hallintokulujen ansiosta tulos oli lähellä edellisvuoden tasoa toisella ja kolmannella neljänneksellä.

Sekä sian- että naudanlihan hankintahinnat laskivat, koska saatavuus markkinoilla parani. Ruotsissa tuotettu liha kasvatti osuuttaan yhä niin Ruotsin lihamarkkinassa kokonaisuudessaan kuin myös kaupan omien merkkien tuotteissa kaikissa kategorioissa. Varastotasot pysyivät koko katsauskauden ajan vertailukautta alhaisempina.

Markkina-alue Suomi

(miljoonaa euroa)	7-9/2018	7-9/2017	1-9/2018	1-9/2017	2017
Liikevaihto	172,0	179,0	526,3	545,2	742,2
Liikevoitto	-9,5	-2,4	-34,0	-4,3	-16,5
- Liikevoitto-%	-5,5	-1,4	-6,5	-0,8	-2,2
Vertailukelpoinen liikevoitto	-9,5	1,0	-34,0	0,4	-9,3
- Liikevoitto-%	-5,5	0,6	-6,5	0,1	-1,3

Heinä-syyskuu

Suomessa liikevaihto oli 172,0 (179,0) miljoonaa ja vertailukelpoinen liikevoitto -9,5 (1,0) miljoonaa euroa. Liikevaihdon lasku johtui edelleen Rauman uuden siipikarjaysikön käynnistysshaasteista, jotka viivästyttivät kampanjointia sekä aiheuttivat myynnin ja markkinaosuuden menetystä. Punaisen lihan myynti laski, mutta aterioiden ja ateriakomponenttien myynti jatkoi myönteistä kehitystään.

Rauman yksikön toiminnan hyvästä kehityksestä huolimatta käynnistysshaasteet painoivat yhä neljänneksen vertailukelpoista liikevoittoa. Kolmannella neljänneksellä Rauman käynnistyskokonaisvaikutus liikevoittoon oli noin -8,1 miljoonaa euroa. Negatiivinen vaikutus kuitenkin pieneni edellisestä neljänneksestä, jolloin se oli -12,9 miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuu

Liikevaihto oli 526,3 (545,2) miljoonaa ja vertailukelpoinen liikevoitto -34,0 (0,4) miljoonaa euroa. Liikevaihdon laskun syynä olivat viivästyneet broilertuotekampanjat ja Rauman yksikön käynnistysshaasteet. Toimituskyvyn parantamiseen tähtääviä erityistoimia toteutettiin tiiviissä yhteistyössä asiakkaiden kanssa koko katsauskauden ajan, ja toimituskyky parani selvästi. Muiden tuoteryhmien kokonaismyynti laski edellisvuodesta pääasiassa punaisen lihan heikentyneen myynnin vuoksi. Ateriat ja ateriakomponentit kehittyivät kuitenkin hyvin. HKScanin vienti Suomesta Kiinaan käynnistyi ja ensimmäiset toimitukset tehtiin huhtikuussa.

HKScan käynnisti neljänneksen aikana yhteistoimintaneuvottelut, jotka koskivat yhtiön tuotanto- ja logistiikkatyöntekijöitä Vantaan, Forssan, Mikkelin, Paimion ja Outokummun yksiköissä. Tavoitteena oli tehostaa ja sopeuttaa tuotantotoimintaa Suomessa.

HKScan julkisti yhteistoimintaneuvottelujen tulokset katsauskauden jälkeen. Henkilöstömäärä vähenee yhteensä 165 työntekijällä. Lisäksi kaikissa neuvottelujen piiriin kuuluvissa yksiköissä valmistaudutaan paikkakuntakohtaisesti lomautuksiin kausivaihteluista johtuen. Näillä toimilla yhtiö arvioi saavuttavansa noin 7 miljoonan euron vuotuiset säästöt. Toimet eivät aiheuta kertaluonteisia kuluja.

Katsauskauden jälkeen suomalaiset Kariniemen®-broilertuotteet lanseerattiin Ruotsissa.

Rauman siipikarjaysikön käynnistysshaasteet laskivat liikevoittoa -30,9 miljoonalla eurolla, kasvaneiden tuotantokustannusten ja materiaalihävikin sekä menetetyt myynnin ja markkinaosuuden vuoksi. Toiminta Euran yksikössä päättyi toisen neljänneksen lopussa. Liikevoitto Rauman vaikutus pois lukien oli -3,1 miljoonaa euroa. Johdonmukaisia toimia sian- ja naudanlihan tuotantomäärien hallitsemiseksi jatkettiin, mutta varastotasot nousivat hieman edellisvuoteen verrattuna.

Markkina-alue Tanska

(miljoonaa euroa)	7-9/2018	7-9/2017	1-9/2018	1-9/2017	2017
Liikevaihto	39,4	37,9	113,6	111,8	147,8
Liikevoitto	-1,5	-0,6	-3,5	-6,5	-13,9
- Liikevoitto-%	-3,9	-1,5	-3,0	-5,8	-9,4
Vertailukelpoinen liikevoitto	-1,5	-0,6	-3,5	-2,6	-3,2
- Liikevoitto-%	-3,9	-1,5	-3,0	-2,4	-2,2

Heinä-syyskuu

Tanskassa liikevaihto oli 39,4 (37,9) miljoonaa ja vertailukelpoinen liikevoitto -1,5 (-0,6) miljoonaa euroa. Liikevaihto nousi kasvaneen vientivolyymin ansiosta tasoittaen kotimaisen vähittäismyynnin hienoista laskua.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski viime vuoden vastaavasta neljänneksestä myynnin muuttuneen rakenteen vuoksi. Parantunut kustannusten hallinta kompensoi osittain liikevoiton laskua. Myös varastotasot laskivat edelleen.

Tammi-syyskuu

Liikevaihto oli 113,6 (111,8) miljoonaa ja vertailukelpoinen liikevoitto -3,5 (-2,6) miljoonaa euroa. Liikevaihdon kasvu oli kasvaneiden vientivolyymien ansiosta, kun taas kotimainen vähittäismyynti laski hieman ankaran hintakilpailun seurauksena.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski edellisvuodesta, vaikka tuotantotehokkuus kehittyi suotuisasti ja hallintokustannukset laskivat. Ankarat hintakilpailut loivat painetta brändituotteiden myynnille vähittäiskaupparektorilla, mikä yhdessä myynnin rakenteessa tapahtuneiden muutosten kanssa heikensi katteita. Tuoreen broilerin myynti kotimaan vähittäiskaupalle jatkoi kasvuaan suhteessa pakastekategoriaan.

Markkina-alue Baltia

(miljoonaa euroa)	7-9/2018	7-9/2017	1-9/2018	1-9/2017	2017
Liikevaihto	41,9	41,7	120,7	119,0	158,7
Liikevoitto	0,9	2,8	0,2	4,9	4,4
- Liikevoitto-%	2,2	6,8	0,1	4,1	2,8
Vertailukelpoinen liikevoitto	0,9	2,8	0,2	4,9	4,4
- Liikevoitto-%	2,2	6,8	0,1	4,1	2,8

Heinä-syyskuu

Baltiassa liikevaihto oli 41,9 (41,7) miljoonaa ja vertailukelpoinen liikevoitto 0,9 (2,8) miljoonaa euroa kolmannella neljänneksellä. Liikevaihdon kasvua siivittivät hyvin kehittynyt brändituotteiden myynti sekä tuotemyynnin parempi rakenne.

Kolmannen neljänneksen vertailukelpoinen liikevoitto jäi edellisvuodesta. Tämä johtui osittain Euroopan alhaisemmista

sianlihan markkinahinnoista, jotka vaikuttavat Baltian lihamarkkinaan. Myös eläinten hankintakustannusten nousu ja kasvaneet henkilöstökulut heikensivät liikevoittoa.

Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos oli heinä-syyskuussa -0,2 (0,3) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuu

Liikevaihto oli 120,7 (119,0) miljoonaa ja vertailukelpoinen liikevoitto 0,2 (4,9) miljoonaa euroa. Liikevaihtoa kasvattivat kotimaisen vähittäismyynnin hyvin jatkunut kasvu ja tuotemyynnin parempi rakenne, jotka kompensoivat pienentyneiden teurastusvolyymien ja Rakveren yksikön ensimmäisen neljänneksen työtaistelutoimien vaikutusta. Uutuustuotteiden osuus kasvoi myös.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski edellisvuodesta kasvaneiden henkilöstökulujen sekä Rakveren yksikköä koskeneen lakon aiheuttamien lisäkustannusten vuoksi. Työtaistelutoimet kestivät helmikuusta huhtikuuhun. Lisäksi tulosta painoivat kohonneet eläinten hankintahinnat.

Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos oli tammi-syyskuussa -0,5 (0,8) miljoonaa euroa.

Strategian toteutus

HKScanin From Farm to Fork -strategia ja strategiset fokusalueet julkistettiin elokuussa 2017. Viisi fokusaluetta ovat Fokus lihassa, Johtajuus siipikarjassa, Aterialiiketoiminnan kasvataminen, Tiivis yhteistyö tuottajien kanssa ja Tuottavuuden ja kustannuskilpailukyyn parantaminen. Muutosprosessin varmistamiseksi konsernin strategian toimeenpano käynnistettiin samanaikaisesti kaikilla strategisilla fokusalueilla syksyllä 2017.

Merkittävin askel strategian toteuttamisessa on ollut investointi Rauman siipikarjaysikköön. Yksikkö parantaa HKScanin kilpailukykyä huomattavasti ja tarjoaa mahdollisuuksia uusille tuoteinnovaatioille kasvavassa siipikarjakategoriassa. Yksikön käyttöönottoon liittyvistä haasteista huolimatta HKScan paransi vuoden 2018 toisella neljänneksellä siipikarjanlihan toimituskykyään ja keskitti siipikarjanlihavolyyminsa Suomessa Raumalle. Toiminta Euran yksikössä päättyi. Kolmannella neljänneksellä toimituskyky parani edelleen.

Vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä käynnistettiin tuotannon tehostamisohjelma. Ohjelmaa toteutetaan samanaikaisesti useissa tuotantoyksiköissä. HKScan parantaa tuotantoyksiköidensä tehokkuutta ja kehittää tuotantokapasiteetin käyttöasteita tuotantoverkostossaan positiivisin tuloksin.

HKScan täsmensi 19.7.2018 meneillään olevan tehostamisohjelmansa sisältöä, taloudellisia tavoitteita ja aikajännettä. Ohjelman tavoitteena on kannattavuuden parantaminen ja ohjelman vuotuinen säästövaikutus on 40 miljoonaa euroa, mikä toteutuu täysimääräisenä vuoden 2020 aikana ja siitä eteenpäin. Tehostamisohjelma kattaa konsernin kaikki toiminnot yhtiön kotimarkkinoilla.

Osana tehostamisohjelmaansa HKScan on arvioinut mahdollisuuksiaan virtaviivaistaa tuotantotoimintaansa entisestään. Tuotantoverkoston nykyistä tehokkaammalla hyödyntämisellä voidaan parantaa sekä yksikötason kapasiteetin käyttöasteita että tuotelaatua. HKScanin tuotantoverkostosta kehitetään asteittain kohti tiettyihin tuotekategorioiden erikoistuvia osaamiskeskuksia. Esimerkiksi Viron Rakveren yksikön on päätetty olevan yksi nopeasti kasvavaan ateriakategoriaan erikoistuvista yksiköistä, mitä käynnissä oleva investointi Rakveren yksikköön tukee. Myös kuorettomien nakkien tuotanto on päätetty siirtää Vantaalta Rakvereen, missä yhtiöllä on tarvittavaa modernia tuotantokapasiteettia

käytettävissään. Toinen esimerkki erikoistumisesta on siipikarjanlihaan erikoistunut Rauman yksikkö, joka palvelee myös muita markkinoita korkealaatuisilla siipikarjatuotteillaan. Suomalaisia broilertuotteita lanseerattiin esimerkiksi Ruotsissa katsauskauden jälkeen.

HKScan on yhdessä tuottajayhteisönsä kanssa käynnistänyt useita strategisia hankkeita, joiden tavoitteena on varmistaa vastuullisesti tuotetun, kotimaisen ja korkealaatuisen lihan saatavuus. Esimerkkejä näistä toimista ovat pitkän aikavälin kehitysohjelmat, joka tähtäävät naudanlihatuotannon kasvatamiseen Suomessa, sekä ainutlaatuinen kananpoikien kasvatustilalla kuoriutumisen alkaen. Tämän lisäksi HKScan on kehittänyt sian- ja naudanliha- sekä siipikarjanlihatuotteita, jotka perustuvat täysin antibiootittomaan kasvatukseen. Tämä on yksi tärkeimmistä kilpailuvalteista vientimarkkinoilla. HKScan on ilmoittanut korvaavansa Suomessa siipikarjan rehussa käytettävän soijapohjaisen proteiinin osittain ja asteittaisesti kotimaisilla palkokasveilla kuten härkäpavulla. Katsauskauden jälkeen HKScan käynnisti Suomessa nuorille tuottajille suunnatun koulutusohjelman, jonka avulla pyritään tukemaan maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoksia. HKScan pyrkii turvaamaan vastuullisen pohjoismaisen alkutuotannon kilpailukykyä pitkällä aikavälillä.

Konserni päätti joulukuussa 2017 investoida ateriatuotantokapasiteettinsa kasvattamiseen Rakveressa vahvistaakseen asemaansa kiinnostavassa ja kasvavassa aterialiiketoiminnassa. Valmistelut ja rakennustyöt etenevät suunnitelmien mukaisesti.

Huhtikuussa 2018 saavutettiin merkittävä virstanpylväs, kun HKScan käynnisti sianlihan viennin Suomen Forssan tuotantoyksiköstään Kiinaan. Vientitoimet Kiinassa edistyvät hyvin.

HKScan keskittyy From Farm to Fork -strategiansa toteutuksessa vahvasti konsernin kustannustehokkuuden ja tuottavuuden parantamiseen. Useat kuluttajatrendit, kuten vastuullisesti tuotetun, laadukkaan ruoan kasvava kysyntä, tukevat strategista muutosprosessia. Painottamalla kaikessa toiminnassaan laatua ja vastuullisuutta HKScan voi erottautua kilpailijoistaan niin pohjoismaisilla kuin kansainvälisilläkin markkinoilla.

Tase, rahavirta ja rahoitus

Konsernin korolliset velat olivat syyskuun lopussa 318,8 (228,9) miljoonaa euroa. Nettovelka oli 305,6 (193,4) miljoonaa euroa. Se nousi 112,3 miljoonaa euroa vertailukaudesta ja 97,5 miljoonaa euroa vuodenvaihteesta Rauman yksikön käyttöönottokuluista ja siipikarjalaitosinvestointiin liittyvistä maksuista johtuen. Nettovelkaantumisaste oli 89,7 (51,4) prosenttia. Rahavirta ennen investointeja laski -47,0 (26,9) miljoonaa euroon.

Konsernin maksuvalmius säilyi hyvänä. Sitovien valmiusluottojen määrä syyskuun lopussa oli 100,0 (100,0) miljoonaa euroa ja ne olivat kokonaisuudessaan käyttämättä. 200 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta oli käytössä 31,5 (0,0) miljoonaa euroa.

Kolmannen vuosineljänneksen aikana HKScan laski liikkeeseen 40 miljoonan euron hybridijoukkovelkakirjalainan vahvistaakseen yhtiön pääomarakennetta. Hybridilainaa käsitellään HKScanin IFRS-konsernitilinpäätöksessä omana pääomana. Hybridilainan kuponkikorko on kiinteä 8,00 prosenttia vuodessa. Lainalla ei ole määrättyä eräpäivää, mutta HKScanilla on oikeus lunastaa laina takaisin ensimmäistä kertaa viiden vuoden kuluttua hybridilainan liikkeeseenlaskupäivästä sekä tätä seuraavina vuotuisina koronmaksupäivinä.

Nettorahoituskulut nousivat -2,9 (-2,5) miljoonaa euroon kolmannella neljänneksellä lisääntyneiden korollisten velkojen johdosta. Nettorahoituskulut tammi-syyskuussa olivat -8,6 (-6,9) miljoonaa euroa.

Tutkimus ja kehitys

HKScanin tutkimus- ja kehitystoiminta tähtää asiakkaille ja kuluttajille suunnatun tarjooman kehittämiseen hyödyntämällä yhtiön asiantuntemusta ja näkemystä kuluttajien tarpeista, osaamista ja resursseja, sekä investoimalla innovaatioihin ja uusiin konsepteihin yhtiön kaikilla markkina-alueilla.

Tuotekehitys on osa HKScanin Culinary Competence Centre -tiimiä, jossa tutkimus ja kehitys, ravitsemusasiantuntemus, kokit ja tuotekehittäjät kohtaavat. Konsernin tutkimus- ja kehitystiimi tekee yhteistyötä yliopistojen kanssa Suomessa ja

Ruotsissa, ja myös HKScanin henkilöstö osallistuu akateemiseen tutkimustyöhön mm. eläinlääketieteessä. Tämän lisäksi HKScan tarjoaa harjoittelupaikkoja elintarvike- ja liiketaloustieteiden loppuvaiheen opiskelijoille.

HKScanin brändistrategia painottaa konserninlaajuisia työskentelytapoja ja niistä saatavia synergioita, ja sen toteutus on jo tuottanut ensimmäisiä kustannustehokkuuden parannuksia. Myös tuotekehityksen fokusta on parannettu.

Vastuullisuus

Vastuullisuus on olennainen osa HKScanin From Farm to Fork -strategiaa. HKScanin vastuullisuustyö keskittyy neljään painopistealueeseen, joita ovat: taloudellinen vastuu, sosiaalinen vastuu, eläinten terveys ja hyvinvointi sekä ympäristövastuu.

HKScanin vastuullisuutta on kuvattu konsernin selvityksessä muista kuin taloudellisista tiedoista. Se täydentää yhtiön vuoden 2017 vuosikertomusta. Molemmat raportit

julkaistiin 15.3.2018. HKScan päivittää parhaillaan yritysvaluuagendaansa, -tavoitteitaan ja -suunnitelmiaan.

HKScan on arvioinut konsernipolitiikkojaan vuoden aikana ja uudistanut konsernin Code of Conduct -toimintaohjeet sekä tiedonantopolitiikan. Molemmat asiakirjat on julkaistu konsernin verkkosivuilla.

Henkilöstö

Syyskuun 2018 lopussa HKScanin palveluksessa oli yhteensä 6 899 (7 038) henkilöä. Keskimäärin henkilöstöä oli tammi-syyskuussa 7 275 (7 394), joista 29,5 (29,2) prosenttia oli Ruotsissa, 40,5 (41,0) prosenttia Suomessa, 8,8 (9,1) prosenttia Tanskassa ja 21,2 (20,7) prosenttia Baltian maissa.

Palkat ja palkkiot sivukuluineen olivat tammi-syyskuussa yhteensä 237,5 (248,9) miljoonaa euroa ja kolmannella vuosineljänneksellä 78,1 (80,4) miljoonaa euroa.

Toisen neljänneksen lopulla HKScan julkisti suunnitelmansa tehostaa ja sopeuttaa tuotantotoimintaansa Suomessa. Kolmannella neljänneksellä käynnistettiin yhteistoimintaneuvottelut, jotka koskivat yhtiön tuotanto- ja logistiikkatyöntekijöitä Vantaan, Forssan, Mikkelin, Paimion ja Outokummun

yksiköissä. Raportointikauden jälkeen HKScan julkisti yhteistoimintaneuvottelujen tulokset. Henkilöstömäärä vähenee yhteensä 165 työntekijällä. Lisäksi kaikissa neuvottelujen piiriin kuuluvissa yksiköissä varaudutaan paikkakuntohaistisiin lomautuksiin kausivaihtelun johdosta.

Toisen ja kolmannen neljänneksen aikana on toteutettu konserninlaajuisia toimia HKScanin arvojen jalkauttamiseksi. Eri toimintoja yhteen tuovia työpajoja on järjestetty kaikissa HKScanin toimipisteissä ja tuotantoyksiköissä. Meneillään olevan strategisen muutosprosessin edistymistä mittaava henkilöstökysely toteutettiin toisella neljänneksellä. Tulokset olivat lupaavia, ja suurin osa vastaajista piti konsernin strategiaa selkeänä. He myös kokivat olevansa aktiivisia toimijoita muutosprosessissa.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Syyskuun 2018 lopussa HKScan Oyj:n n maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma oli 66 820 528 euroa. Yhtiön osakkeiden kokonaismäärä, 55 026 522 osaketta, jakaantui kahteen sarjaan seuraavasti: A-osakkeita 49 626 522 kpl (90,19 % osakemäärästä) ja K-osakkeita 5 400 000 (9,81 % osakemäärästä). A-osakkeet noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:ssä. K-osakkeet ovat LSO Osuuskunnan (4 735 000 osaketta) ja Lantmännen ek. för:in (665 000 osaketta) omistuksessa eikä niitä ole listattu. LSO Osuuskunnan ja Lantmännen ek. för:in osakkeiden ja osuuksien määrät pysyivät ennallaan.

Osakeannissa on 20.4.2018 luovutettu 16 501 yhtiön hallussa olevaa HKScan Oyj:n A-sarjan osaketta vastikkeetta 2013 osakepohjaiseen kannustinohjelmaan kuuluville henkilöille järjestelmän ehtojen mukaisesti. Syyskuun 2018 lopussa yhtiöllä

oli hallussaan 992 348 (1 008 849) omaa A-osaketta. Niiden osuus kaikista osakkeista oli 1,8 prosenttia ja äänimäärästä 0,6 prosenttia.

HKScanin osakkeiden laskennallinen arvo vuoden 2018 syyskuun lopussa oli 117,7 (184,7) miljoonaa euroa. Se jakaantui niin, että A-sarjan osakkeiden markkina-arvo oli 108,2 (166,3) miljoonaa euroa ja listaamattoman K-sarjan osakkeiden laskennallinen arvo oli vastaavasti 11,8 (18,5) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuussa yhtiön osakkeita vaihdettiin yhteensä 6 939 843 (7 941 889) ja osakekauppojen arvo oli 19 702 693 (26 012 657). Katsauskauden ylin noteeraus oli 3,23 (3,60) euroa ja alin 2,00 (2,98) euroa. Keskikurssi oli 2,84 (3,28) euroa. Syyskuun 2018 päätöskurssi oli 2,18 (3,42) euroa.

Osakepohjainen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmä

HKScan ilmoitti 7.2.2018, että HKScan Oyj:n hallitus on hyväksynyt osakepohjaisen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän konsernin ylimmälle johdolle ja valituille avainhenkilöille vuosiksi 2018–2020. Järjestelmä koostuu suoriteperusteisesta osakepalkkiojärjestelmästä (Performance Share Plan - PSP) päärakenteena sekä ehdollisesta osakepalkkiojärjestelmästä (Restricted Share Plan - RSP) täydentävänä osakepalkkiojärjestelmänä.

Ensimmäinen ohjelma (PSP 2018–2020) alkoi vuoden 2018 alusta ja sen nojalla mahdollisesti suoritettavat osakepalkkiot maksetaan keväällä 2021, jos hallituksen asettamat suoritustavoitteet saavutetaan. Mahdolliset osakepalkkiot

maksetaan HKScanin listattuina A-sarjan osakkeina. PSP 2018–2020 -ohjelmaan on oikeutettu osallistumaan noin 30 henkilöä.

Päärakennetta täydentävä ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä koostuu vuosittain alkavista osakepalkkio-ohjelmista. Kukin ohjelma muodostuu kolmen vuoden pituisesta rajoitusjakososta, jonka jälkeen ohjelman puitteissa luvatut osakepalkkiot maksetaan osallistujille HKScanin A-sarjan osakkeina. Ensimmäinen ohjelma (RSP 2018–2020) alkoi vuoden 2018 alusta ja sen nojalla mahdollisesti suoritettavat osakepalkkiot maksetaan keväällä 2021. RSP 2018–2020 -ohjelmaan on oikeutettu osallistumaan 11 ylimpään johtoon kuuluvaa henkilöä.

Hallituksen valtuutukset

Vuoden 2018 varsinaisen yhtiökokouksen hallitukselle 12.4.2018 antamat uudet valtuutukset on kerrottu kohdassa "Varsinainen yhtiökokous 2018".

HKScan ilmoitti 20.4.2018, että hallitus oli päättänyt suunnasta maksuttomasta osakeannista liittyen HKScan-konsernin osakepalkkiojärjestelmän 2013 ansaintajakson 2015

palkkioiden maksamiseen. Yhteensä 16 501 yhtiön hallussa olevaa HKScan Oyj:n A-sarjan osaketta luovutettiin vastikkeetta osakepohjaiseen kannustinohjelmaan kuuluville henkilöille järjestelmän ehtojen mukaisesti. Ohjelman perustamisesta ja sen keskeisistä ehdoista on kerrottu 20.12.2012 julkaistussa pörssitiedotteessa.

Lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät

HKScan-konsernin liiketoiminnassa merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät myynti- ja raaka-ainehintoihin sekä globaalien ja paikallisten lihataseiden hallintaan. Kuivuuden aiheuttamat korkeammat alkutuotannon kustannukset luovat painetta raaka-aineiden hintojen nousulle.

Muihin riskeihin lukeutuvat erilaiset odottamattomat vero- tai muiden viranomaisten sekä painostusryhmien toimenpiteet, jotka voivat rajoittaa liiketoimintaa, aiheuttaa kulutuskysynnän heilahtelua sekä huomattavia korotuksia veroihin tai muihin maksuihin. Lisäksi HKScan on osallisena joissakin käynnissä olevissa oikeusprosesseissa kotimarkkina-alueillaan. Myös konsernin toimintatapaohjeen (Code of Conduct) ja hyvien

liiketoimintaperiaatteiden vastainen toiminta voi muodostaa riskejä.

Elintarviketeollisuuden raaka-ainehuollossa eläintautien, kuten afrikkalaisen sikaruton, mahdollisuutta tai mahdollisten kansainvälisten tai paikallisten ruokaskandaalien vaikutusta yleisiin kulutusnäkyymiin ei voida täysin sulkea pois.

Rauman yksikön ylösajon varmistaminen ja siihen liittyvien riskien minimoiminen on edelleen yhtiön johdon tärkein tavoite.

HKScanin riskeistä kerrotaan tarkemmin vuoden 2017 vuosikertomuksen riskienhallinta-osiossa.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Katsauskauden jälkeen 10.10.2018 HKScan ilmoitti, että yhtiö oli saanut päätökseen Suomen tuotantotoimintansa tehostamista ja sopeuttamista koskevan arvion ja yhteistoimintaneuvottelut. Henkilöstömäärä vähenee yhteensä 165 työntekijällä, minkä lisäksi toteutetaan paikkakuntaakohtaisia lomautuksia. Näillä toimilla yhtiö arvioi saavuttavansa noin

7 miljoonan euron vuotuiset säästöt. Suomen tuotantotoiminnan tehostaminen ja sopeuttaminen on osa HKScanin konserninlaajuisesta tehostamisohjelmaa (pörssitiedote 19.7.2018), jonka tavoitteena on vuotuinen 40 miljoonan euron säästöt vuonna 2020 ja siitä eteenpäin.

Varsinainen yhtiökokous 2018

HKScan Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 12.4.2018 Turussa. Yhtiökokous päätti, että vuodelta 2017 maksetaan osinkoa 0,09 euroa osakkeelta.

Yhtiökokous päätti myös hallituksen jäsenten, varajäsenten ja valiokuntien puheenjohtajien vuosipalkkioista. Hallituksen nykyiset jäsenet Mikko Nikula, Per Olof Nyman, Marko Onnela, Riitta Palomäki ja Tuomas Salusjärvi valittiin uudelleen, ja uudeksi jäseneksi valittiin Reijo Kiskola varsinaisen yhtiökokouksen 2019 päättymiseen saakka. Lisäksi hallituksen varajäseneksi valittiin Carl-Peter Thorwid ja Jari Mäkilä varsinaisen yhtiökokouksen 2019 päättymiseen saakka.

Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi uudelleen puheenjohtajakseen Mikko Nikulan ja varapuheenjohtajakseen uudelleen Marko Onnelan.

Varsinaiseksi tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy päävastuullisena tilintarkastajana KHT Erkki Talvinko seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen loppuun saakka.

Yhtiökokous antoi hallitukselle valtuutukset päättää osakeantista sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeutavien erityisten oikeuksien antamisesta sekä yhtiön omien A-sarjan osakkeiden hankkimisesta ja/tai pantiksi ottamisesta. Valtuutukset ovat voimassa 30.6.2019 asti ja ne kumoavat vuoden 2017 varsinaisen yhtiökokouksen hallitukselle antamat valtuutukset.

Yhtiökokouksen päätökset kokonaisuudessaan on julkaistu pörssitiedotteella 12.4.2018 ja ne ovat myös luettavissa yhtiön verkkosivuilla www.hkscan.com.

Seuraava taloudellinen katsaus

HKScan-konsernin tilinpäätöstiedote vuodelta 2018 julkaistaan 6.2.2019.

Lehdistötilaisuus analyytikoille ja medialle

HKScan Oyj:n tammi-syyskuun 2018 osavuositarkastukseen liittyvä tiedotustilaisuus analyytikoille, institutionaalisille sijoittajille ja median edustajille järjestetään hotelli Havenin auditoriossa (osoite: Eteläranta 16, Helsinki) 7.11.2018 klo 10–11.

Englanninkielisiä puhelinkonferensseja järjestetään erikseen sovittavina aikoina. Ajankohdan sopimiseksi pyydetään asiasta kiinnostuneita ottamaan yhteyttä HKScanin viestintään, communications@hkscan.com (puh. 010 570 5700).

Osavuositarkastuksen esittelevät HKScanin toimitusjohtaja Jari Latvanen sekä talousjohtaja Mikko Forsell. Tilaisuus on suomenkielinen.

Arvio vuodelle 2018 (muuttumaton)

Lihankulutuksen arvioidaan kasvavan lähivuosina maailmanlaajuisesti 1,6 prosenttia vuodessa. Siipikarjan kulutuksen kasvun arvioidaan olevan yksi vahvimmista kasvun ajureista. Lisäksi useat kulutukseen vaikuttavat arvotrendit tukevat HKScanin strategian toteuttamista.

Yhtiö keskittyy From Farm to Fork -strategian jalkauttamiseen kaikilla viidellä fokusalueellaan, jotka ovat: Fokus lihassa, Johdatus siipikarjassa, Aterialiiketoiminnan kasvattaminen, Tiivis yhteistyö tuottajien kanssa, ja Tuottavuuden ja kustannuskilpailukyvyyn parantaminen.

HKScan arvioi, että strategian toteuttamisen vaikutus alkaa näkyä vuonna 2018 myynnin arvon nousuna ja parantuneena tuotannon tehokkuutena.

Vantaa, 7.11.2018

HKScan Oyj

Hallitus

Lisätietoja antavat toimitusjohtaja Jari Latvanen ja talousjohtaja Mikko Forsell. Konsernin Media Service Deskille voi jättää soittopyyntönsä numeroon 010 570 5700 tai lähettää sähköpostin osoitteeseen communications@hkscan.com.

HKScan on pohjoismainen liha- ja ruokayhtiö. Yli 7 300 ammattilaistamme palvelevat maailman vaativimpia kuluttajia ja varmistavat laadun koko tuotantoketjussamme – tilalta haarukkaan. HKScan valmistaa, markkinoi ja myy korkealaatuista ja vastuullisesti tuotettua sian-, naudan-, siipikarjan- ja lampaanlihaa sekä lihavalmisteita ja aterioita vahvoilla tuotemerkeillä, kuten HK®, Scan®, Rakvere®, Kariniemen®, Rose®, Pärsons® ja Tallegg®. Asiakkaitamme ovat vähittäiskauppa-, food service-, teollisuus- ja vientisektorit. Kotimarkkinamme kattavat Suomen, Ruotsin, Tanskan ja Baltian. Viemme tuotteita lähes 50 maahan. Vuonna 2017 HKScanin liikevaihto oli 1,8 miljardia euroa. Yhtiö on Euroopan johtavia liha- ja ruokayhtiöitä.

JAKELU: Nasdaq Helsinki • Keskeiset tiedotusvälineet • www.hkscan.com

Konsernin osavuositiedot 1.1.-30.9.2018

Konsernin tuloslaskelma

(miljoonaa euroa)	Viite	7-9/2018	7-9/2017	1-9/2018	1-9/2017	2017
Liikevaihto		416,2	452,4	1 260,7	1 332,7	1 808,1
Hankinnan ja valmistuksen kulut	1.	-401,3	-428,0	-1 227,6	-1 265,8	-1 731,4
Bruttokate		14,9	24,4	33,1	66,9	76,7
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	1.	1,5	1,7	5,0	5,2	4,8
Myynnin ja markkinoinnin kulut	1.	-10,6	-11,2	-32,9	-39,1	-50,4
Hallinnon kulut	1.	-16,0	-15,7	-50,9	-51,0	-71,3
Liikevoitto		-10,1	-0,8	-45,7	-18,1	-40,3
Rahoitustuotot		0,4	0,5	1,6	1,5	2,0
Rahoituskulut		-3,3	-3,0	-10,2	-8,5	-12,6
Osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten tuloksista		0,4	-0,3	0,9	0,6	1,7
Voitto/tappio ennen veroja		-12,6	-3,6	-53,3	-24,4	-49,2
Tuloverot		3,0	0,6	10,1	3,2	6,8
Tilikauden voitto/tappio		-9,6	-2,9	-43,3	-21,3	-42,4
Määräysvallattomille omistajille		-0,3	-0,8	-0,8	-1,8	-3,0
Tilikauden voitto/tappio		-9,9	-3,8	-44,1	-23,1	-45,4

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:

Tulos/osake, laimentamaton, jatkuvat toiminnot euroa/osake	-0,19	-0,07	-0,82	-0,43	-0,84
Tulos/osake, laimennettu, jatkuvat toiminnot euroa/osake	-0,19	-0,07	-0,82	-0,43	-0,84

Konsernin laaja tuloslaskelma

(miljoonaa euroa)	7-9/2018	7-9/2017	1-9/2018	1-9/2017	2017
Tilikauden voitto / tappio	-9,6	-2,9	-43,3	-21,3	-42,4
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT (verojen jälkeen):					
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot	1,5	-0,2	-4,5	-1,0	-2,7
Rahavirran suojaus	-0,1	0,8	4,0	2,1	3,1
Vakuutusmatemaattiset voitot tai tappiot	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,1
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT YHTEENSÄ	1,4	0,6	-0,5	1,1	-2,7
KAUDEN LAAJA TULOS YHTEENSÄ	-8,3	-2,4	-43,8	-20,1	-45,1
TILIKAUDEN LAAJAN TULOKSEN JAKAUTUMINEN:					
Emoyhtiön osakkeenomistajille	-8,6	-3,2	-44,5	-22,0	-48,1
Määräysvallattomille omistajille	0,3	0,8	0,8	1,8	3,0
Yhteensä	-8,3	-2,4	-43,8	-20,1	-45,1

Konsernin tase

(miljoonaa euroa)	Viite	30.9. 2018	30.9. 2017	31.12. 2017
VARAT				
Aineettomat hyödykkeet	2.	134,8	144,1	137,2
Aineelliset hyödykkeet	3.	439,1	432,3	458,2
Osuudet osakkuusyrityksissä		32,4	34,4	34,9
Muut pitkäaikaiset varat		44,7	30,4	36,0
PITKÄAIKAISET VARAT		651,1	641,2	666,3
Vaihto-omaisuus				
Vaihto-omaisuus	4.	121,8	126,6	111,8
Lyhytaikaiset saamiset		137,2	121,5	123,7
Rahat ja pankkisaamiset		13,0	35,4	50,9
LYHYTAIKAISET VARAT		272,1	283,5	286,4
VARAT		923,2	924,6	952,7
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
OMA PÄÄOMA				
OMA PÄÄOMA	5.	340,6	376,0	351,0
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma				
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma		276,3	222,0	245,1
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma		48,9	35,6	58,7
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		325,2	257,5	303,8
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma				
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma		42,5	6,9	14,1
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		214,7	284,2	283,8
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		257,3	291,1	297,8
OMA PÄÄOMA JA VELAT		923,2	924,6	952,7

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

(miljoonaa euroa)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
OMA PÄÄOMA 1.1.2018	66,8	72,9	-6,8	143,5	0,0	10,3	-7,9	0,0	57,9	336,6	14,4	351,0
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-44,1	-44,1	0,8	-43,3
Muut laajan tuloksen erät												
Muuntoerot	-	-	-	-	-	-	-4,5	-	-	-4,5	-	-4,5
Rahavirran suojaus	-	-	4,0	-	-	-	-	-	-	4,0	-	4,0
Vakuutusmatemaattiset voitot tai tappiot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilikauden laaja tulos	-	-	4,0	-	-	-	-4,5	-	-44,1	-44,5	0,8	-43,8
Suorat kirjaukset	-	-	-	-	-	0,0	-	-	0,0	0,0	-	0,0
Siirrot erien välillä	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IFRS 9, Avaavan taseen muutos	-	-	-	-	-	-	-	-	-1,0	-1,0	-	-1,0
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-	-	-4,9	-4,9	-0,6	-5,5
Hybridilaina, liikkeeseenlasku	-	-	-	-	40,0	-	-	-	-0,2	39,8	-	39,8
OMA PÄÄOMA 30.9.2018	66,8	72,9	-2,8	143,5	40,0	10,3	-12,4	0,0	7,9	326,1	14,5	340,6

(miljoonaa euroa)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
OMA PÄÄOMA 1.1.2017	66,8	72,9	-9,9	143,5	0,0	10,3	-5,3	0,0	116,5	394,8	14,9	409,7
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-23,1	-23,1	1,8	-21,3
Muut laajan tuloksen erät												
Muuntoerot	-	-	-	-	-	-	-1,0	-	-	-1,0	-	-1,0
Rahavirran suojaus	-	-	2,1	-	-	-	-	-	-	2,1	-	2,1
Vakuutusmatemaattiset voitot tai tappiot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilikauden laaja tulos	-	-	2,1	-	-	-	-1,0	-	-23,1	-22,0	1,8	-20,1
Suorat kirjaukset	-	-	-	-	-	0,0	-	-	0,0	0,0	-	0,0
Siirrot erien välillä	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa	-	-	-	-	-	-	-	-	-1,3	-1,3	-3,2	-4,5
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-	-	-8,6	-8,6	-0,4	-9,0
OMA PÄÄOMA 30.9.2017	66,8	72,9	-7,9	143,5	0,0	10,3	-6,2	0,0	83,4	362,8	13,2	376,0

SARAKKEET: 1. Osakepääoma, 2. Ylikurssirahasto, 3. Arvonmuutosrahasto, 4. Sijoitettu vapaa oma pääoma (SVOP), 5. Hybridilaina, 6. Muut rahastot, 7. Muuntoerot, 8. Omat osakkeet, 9. Voittovarot, 10. Emoyhtiön osakkeenomistajien osuus yhteensä, 11. Määräysvallattomien omistajien osuus, 12. Yhteensä

Rahavirtalaskelma

(miljoonaa euroa)	7-9/2018	7-9/2017	1-9/2018	1-9/2017	2017
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	3,5	16,5	-3,9	29,4	30,0
Käyttöpääoman muutos	-15,9	-1,6	-43,1	-2,5	27,9
Rahoituserät ja verot	-5,7	-3,9	-6,9	-7,8	-12,1
LIIKETOIMINNAN NETTORAHAVIRTA	-18,1	10,9	-53,9	19,1	45,7
Investointien rahavirta	-10,0	-26,8	-77,2	-61,9	-104,0
RAHAVIRTA INVESTOINTIEN JÄLKEEN	-28,1	-15,9	-131,1	-42,8	-58,3
Hybridilaina	39,8	-	39,8	-	-
Lainojen muutokset	-11,8	31,6	59,0	84,9	115,4
Maksetut osingot	-	-	-5,5	-9,0	-9,0
Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa	-	-	-	-4,5	-4,5
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	28,0	31,6	93,3	71,4	101,9
NETTORAHAVIRTA	-0,2	15,6	-37,8	28,6	43,6
Rahavarat kauden alussa	13,1	19,9	50,9	6,6	6,6
Rahavarojen valuuttakurssimuutosten vaikutus	0,1	-0,1	0,0	0,1	0,6
Rahavarat kauden lopussa	13,0	35,4	13,0	35,4	50,9

Tunnusluvut

	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Tulos/osake (EPS), laimentamaton, eur	-0,82	-0,43	-0,84
Tulos/osake (EPS), laimennettu, eur	-0,82	-0,43	-0,84
Oma pääoma/osake, eur	6,04	6,72	6,23
Omavaraisuusaste, %	36,9	40,7	36,9
Osakeantioikaistu ulkona olevien osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, milj. kpl	54,0	54,0	54,0
Bruttoinvestoinnit käyttö-omaisuuteen, Meur	28,7	82,1	125,5
Henkilöstö keskimäärin kuukausien lopun keskiarvona	7 275	7 394	7 292

Tunnuslukujen laskentakaavat

HKScan julkaisee vaihtoehtoisia tunnuslukuja antaakseen relevanttia tietoa sidosryhmille. Julkaistuja vaihtoehtoisia tunnuslukuja käytetään myös yhtiön ohjaamiseen. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ja siihen liittyvät vaihtoehtoiset tun-

nusluvut julkaistaan koska ne kuvaavat paremmin liiketoiminnan kehittymistä ja parantaa kausien välistä vertailukelpoisuutta.

Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE ennen veroja (%))	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma korottomat velat (keskiarvo)}} \times 100$
Omavaraisuusaste (%)	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$
Nettovelkaantumistasaste (%) (Net gearing)	$\frac{\text{Korolliset nettorahoitusvelat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$
Osakekohtainen tulos (EPS)*	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden keskim. lkm tilikauden aikana}}$
Osakekohtainen oma pääoma	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lkm tilinpäätöspäivänä}}$
Osakekannan markkina-arvo	Ulkona olevien osakkeiden lkm tilinpäätöspäivänä x tilikauden päätöskurssi
Rahavirta ennen rahoituskuluja ja rahoitusta	Rahavirta ennen rahoitusta ja rahoituseriä
Rahavirta ennen investointeja	Rahavirta ennen rahoitusta, investointeja, rahoituseriä ja veroja
Henkilöstön määrä	Kalenterikuukausien lopussa laskettujen henkilöstömäärien keskiarvo
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Kertaluonteiset maksut, jotka eivät liity normaaliin jatkuvaan toimintaan ja jotka olennaisesti vaikuttavat yhtiön talouteen. Esimerkkejä näistä ovat uudelleenjärjestelykulut, irtisanomiset, näihin liittyvät lakikulut, oikeudellisista tuomioista tai sopimisista johtuvat maksut, yrityshankintoihin liittyvät transaktiokulut (konsultointi, neuvonanto, lakipalvelut, dd-palvelut, rekisteröinti ym.) sekä yritysmyyntien voitot/tappiot.
Vertailukelpoinen liikevoitto	Liikevoitto - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Vertailukelpoinen voitto/tappio ennen veroja	Voitto/tappio ennen veroja - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Nettovelka	Korolliset velat - rahat ja pankkisaamiset

* Osakekohtaisen tuloksen laskennassa tilikauden voitosta on vähennetty hybridilainan kaudelle kuuluva korko sekä liikkeeseenlaskukulut verovaiikutuksella oikaistuna.

Konsernin osavuositiedot

Laadintaperiaatteet

HKScan Oyj:n osavuositiedot ajalta 1.1.–30.9.2018 on laadittu IAS 34 Osavuositiedot -standardia noudattaen. Osavuositiedon laatimisessa on sovellettu samoja laskentaperiaatteita kuin vuositilinpäätöksessä 2017, lukuun ottamatta 1.1.2018 käyttöön otettuja uusia standardeja. Katsauksen luvut on pyöristetty miljooniin euroihin, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Laskentaperiaatteet on kerrottu vuoden 2017 tilinpäätöksessä. Osavuositiedosta ei ole tilintarkastettu.

Konserni soveltaa ensimmäistä kertaa uusia IFRS 9 ja IFRS 15 -standardeja, jotka ovat voimassa 1.1.2018 alkaen. IFRS 9:n mukaan joukkovelkakirjalainan modifiointikulut vuodelta 2017, jotka on käsitelty efektiivisen koron menetelmällä,

kirjataan kuluksi. Tämä johtaa 1,0 miljoonan euron vähennykseen kertyneissä voittovaroissa, 1,2 miljoonan euron lisäykseen korollisissa veloissa ja 0,2 miljoonan euron vähennykseen laskennallisessa verovelassa avaavassa taseessa 1.1.2018. Vertailutietoa ei ole oikaistu. Muilla IFRS 9 muutoksilla, kuten luottotappioiden laskentamallilla, rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelulla ja arvostamisella ja suojauslaskennalla, ei ole olennaista vaikutusta. IFRS 15:een liittyen, myynnin tuloutukseen ei ole olennaista vaikutusta. Useat muut muutokset ja tulkinnat tulevat voimaan ensimmäistä kertaa vuonna 2018, mutta niillä ei ole vaikutusta konserniin. Tämän seurauksena vuosien 2018 ja 2017 luvut ovat vertailukelpoisia, lukuun ottamatta yllä mainittuja joukkovelkakirjalainan modifiointikustannuksia.

Segmenttikohtainen vertailu

(miljoonaa euroa)	7-9/2018	7-9/2017	1-9/2018	1-9/2017	2017
LIKEVAIHTO					
- Ruotsi					
Liikevaihto, tavarat	162,8	193,8	500,0	556,4	759,0
Liikevaihto, palvelut	0,0	0,1	0,1	0,3	0,3
- Suomi					
Liikevaihto, tavarat	171,1	178,2	523,7	542,4	738,2
Liikevaihto, palvelut	0,9	0,8	2,6	2,8	4,0
- Tanska					
Liikevaihto, tavarat	39,4	37,9	113,6	111,8	147,8
Liikevaihto, palvelut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Baltia					
Liikevaihto, tavarat	41,8	41,6	120,5	118,8	158,5
Liikevaihto, palvelut	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
Konserni yhteensä	416,2	452,4	1 260,7	1 332,7	1 808,1
LIKEVOITTO					
- Ruotsi	3,0	3,0	3,1	0,6	5,4
- Suomi	-9,5	-2,4	-34,0	-4,3	-16,5
- Tanska	-1,5	-0,6	-3,5	-6,5	-13,9
- Baltia	0,9	2,8	0,2	4,9	4,4
- Segmenttien välinen					
Segmentit yhteensä	-7,2	2,8	-34,2	-5,2	-20,6
Konsernihallinnon kulut	-3,0	-3,6	-11,5	-12,9	-19,7
Konserni yhteensä	-10,1	-0,8	-45,7	-18,1	-40,3
INVESTOINNIT					
- Ruotsi	1,1	2,8	4,9	8,4	13,7
- Suomi	4,8	19,7	15,3	65,3	100,4
- Tanska	0,6	0,2	0,9	0,8	1,3
- Baltia	3,3	2,3	7,6	7,6	10,0
Yhteensä	9,8	25,0	28,7	82,1	125,5
HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN					
- Ruotsi			2 147	2 162	2 139
- Suomi			2 949	3 029	2 964
- Tanska			639	673	663
- Baltia			1 540	1 530	1 527
Yhteensä			7 275	7 394	7 292

Tuloslaskelman liitetiedot

1. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

(miljoonaa euroa)	7-9/2018	7-9/2017	1-9/2018	1-9/2017	2017
Vertailukelpoinen liikevoitto	-10,1	2,7	-45,3	-5,3	-17,6
Työsuhteen lopetus, Konsernihallinto 1)	-	-	-	-1,0	-1,6
Työsuhteen lopetus, Ruotsi 1)	-	-	-0,1	-2,7	-2,7
Työsuhteen lopetus, Ruotsi 3)	-	-	-	-0,5	-0,5
Myyntikonttorin sulkeminen, Ruotsi 1)	-	-	-0,2	-	-
Työsuhteen lopetus, Suomi 1)	-	-	-	-0,2	-0,2
Työsuhteen lopetus, Suomi 3)	-	-	-	-0,3	-0,3
Omaisuuuden alaskirjaus, Suomi 3) 4)	-	-3,4	-	-4,2	-4,2
Ympäristövaraus, Suomi 2)	-	-	-	-	-2,5
Työsuhteen lopetus, Tanska 1)	-	-	-	-0,2	-0,3
Työsuhteen lopetus, Tanska 3)	-	-	-	-0,3	-0,3
Omaisuuuden alaskirjaus, Tanska 3) 4)	-	-	-	-3,4	-10,1
Liikevoitto	-10,1	-0,8	-45,7	-18,1	-40,3

1) Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Hallinnon ja myynnin ja markkinoinnin kulut"

2) Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut"

3) Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Hankinnan ja valmistuksen kulut"

4) Omaisuserien arvonalentaminen kirja-arvoon, joka vastaa arvioitua tulosta tulevaisuudessa

Taseen liitetiedot

2. Aineettomien hyödykkeiden muutokset

(miljoonaa euroa)	1-9/2018	1-9/2017	2017
Kirjanpitoarvo kauden alussa	137,2	143,0	143,0
Muuntoerot	-3,9	-0,9	-2,6
Lisäykset	0,6	1,2	1,7
Lisäykset (yritysostot)	-	-	-
Vähennykset	-	-	-
Poistot ja arvonalentumiset	-1,8	-1,7	-7,6
Siirto toiseen tase-erään	2,8	2,5	2,8
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	134,8	144,1	137,2

3. Aineellisten hyödykkeiden muutokset

(miljoonaa euroa)	1-9/2018	1-9/2017	2017
Kirjanpitoarvo kauden alussa	458,2	401,7	401,7
Muuntoerot	-3,0	-0,4	-1,3
Lisäykset	28,1	80,9	123,9
Lisäykset (yritysostot)	-	-	-
Vähennykset	-1,0	-1,4	-1,4
Poistot ja arvonalentumiset	-40,4	-45,9	-61,8
Siirto toiseen tase-erään	-2,8	-2,5	-2,8
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	439,1	432,3	458,2

4. Vaihto-omaisuus

(miljoonaa euroa)	1-9/2018	1-9/2017	2017
Aineet ja tarvikkeet	74,1	66,9	62,9
Keskeneräiset tuotteet	5,3	4,2	4,3
Valmiit tuotteet	34,8	46,5	36,8
Muu vaihto-omaisuus	0,2	0,3	0,3
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	1,4	1,0	0,7
Elävät eläimet	6,0	7,6	6,8
Vaihto-omaisuus yhteensä	121,8	126,6	111,8

5. Oman pääoman liitetiedot

Osakepääoma ja ylikurssi-rahasto	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä	Osake pääoma	Ylikurssi rahasto	Sijoitettu vapaa oma pääoma	Omat osakkeet	Yhteensä
1.1.2018	54 017 673	66,8	72,9	143,5	0,0	283,1
30.9.2018	54 034 174	66,8	72,9	143,5	0,0	283,1

Johdannaissopimuksista johtuvat vastuut

(miljoonaa euroa)	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Johdannaissopimusten nimellisarvot			
Valuuttajohdannaiset	44,4	49,2	41,4
Korkojohdannaiset	119	121,3	120,6
Sähköjohdannaiset	9,5	5,7	7,4
Johdannaissopimusten käyvät arvot			
Valuuttajohdannaiset	-0,2	0,3	-0,1
Korkojohdannaiset	-8,3	-11,1	-10,2
Sähköjohdannaiset	3,6	0,5	0,5

Konsernin muut vastuusitoumukset

(miljoonaa euroa)	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Velat, joiden vakuudeksi on annettu pantteja tai kiinnityksiä			
- rahalaitoslainat	-	-	-
Omasta velasta			
- Annetut kiinteistökiinnitykset	-	-	-
- Annetut pantit	-	3,1	-
Muiden puolesta annetut			
- takaukset ja muut sitoumukset	13,3	12,9	17,2
Muut omat vastuut			
Leasingvastuut	8,1	7,1	7,4
Vuokravastuut	44,3	32,1	32,4

Konsernin soveltamat käyvän arvon määrittämisperiaatteet toistuvasti käypään arvoon arvostettavista rahoitusinstrumenteista

Johdannaiset

Valuuttatermiinien käyvät arvot määritetään käyttämällä raportointikauden päättämispäivän markkinahintoja vastaavan pituisille sopimuksille. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvoon perustu-

valla menetelmällä, jonka tukena ovat raportointikauden päättämispäivän markkinakorot. Hyödykejohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

	30.9.2018	Level 1	Level 2	Level 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
- Kaupankäyntiarvopaperit	-	-	-	-
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-	-	-	-
- Valuuttajohdannaiset	0,0	-	0,0	-
- Hyödykejohdannaiset	3,6	-	3,6	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	3,6	-	3,6	-
Yhteensä	3,7	0,0	3,7	0,0
Käypään arvoon arvostetut velat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-8,3	-	-8,3	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	-8,3	-	-8,3	-
- Valuuttajohdannaiset	-0,2	-	-0,2	-
- Hyödykejohdannaiset	-	-	-	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	-	-	-	-
Yhteensä	-8,5	0,0	-8,5	0,0

	30.9.2017	Level 1	Level 2	Level 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
- Kaupankäyntiarvopaperit	-	-	-	-
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-	-	-	-
- Valuuttajohdannaiset	0,3	-	0,3	-
- Hyödykejohdannaiset	0,7	-	0,7	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	0,7	-	0,7	-
Yhteensä	1,0	0,0	1,0	0,0

Käypään arvoon arvostetut velat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-11,1	-	-11,1	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	-11,1	-	-11,1	-
- Valuuttajohdannaiset	0,0	-	0,0	-
- Hyödykejohdannaiset	-0,2	-	-0,2	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	-0,2	-	-0,2	-
Yhteensä	-11,3	0,0	-11,3	0,0

Liiketoimet lähipiirin kanssa

(miljoonaa euroa)	1-9/2018	1-9/2017	2017
Myynnit osakkuusyhtiöille	15,4	13,0	17,7
Ostot osakkuusyhtiöiltä	24,1	24,7	33,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset	2,2	2,3	2,3
Ostovelat ja muut velat	6,8	6,3	5,8